

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van herdenkingsmonument van de Weerstand WO II met vier erezerken in Grembergen te Dendermonde

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 24 januari 2012 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen herdenkingsmonument van de Weerstand WO II met vier erezerken in Grembergen te Dendermonde;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed op datum van 17 oktober 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 december 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de artistieke en de sociaal-culturele waarde:

- als monument

Herdenkingsmonument van de Weerstand WO II met vier erezerken, onder meer erezerk tot herdenking van 28 omgekomen Britse militairen, gelegen te DENDERMONDE (Grembergen), Steenweg Van Grembergen z. nr.

bekend ten kadaster:

DENDERMONDE, 4de afdeling, sectie B, perceelnummer zonder, deel van openbaar domein, zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Artistieke waarde:

Op een lage witstenen sokkel, trapvormig verjongend in vier geledingen en aan de voorkant afgerond, staat een bekronend expressief bronzen beeld van een weerstander, die licht voorovergebogen het geweer in de aanslag houdt. Met de rechterarm steunt hij tegen een bronzen voorstelling van de houten leuning van de Scheldebrug. Op het voetstuk van het beeld gesigeneerd: JOS DE DECKER 1947.

Op het grasplein achter het monument staan twee vlaggenmasten en daarachter een groenperkje, waarin naast elkaar drie kleine arduinen erezerken zijn opgesteld met de namen van de verzetslieden. Een vierde stèle, versierd met een voorstelling in brons van twee handen in elkaar, herdenkt de Britse militaire slachtoffers van een V1-bom.

Krachtig architecturaal opgebouwd monument met realistisch aangrijpend beeldhouwwerk van de hand van de Dendermondenaar Jos De Decker (1912-2000) Deze beeldhouwer, medaillist en schilder volgde zijn opleiding aan de Academie van Dendermonde (bij Alfred Courtens) en aan de Academie te Brussel (bij Egide Rombaux). Hij volgde Alfred Courtens op als leraar aan de Academie te Dendermonde (1947), waar hij ook directeur werd tussen 1970-1978. Naast monumentaal werk en fonteinbeelden realiseerde hij talrijke oorlogsmonumenten, onder meer te Anderlecht, Baasrode, Brussel, Eine, Hofstade, Knokke en Oudegem. Hij evolueerde vanaf de jaren vijftig en zestig naar een eigen stijl, waarin de menselijke figuur en vooral de vrouw centraal staat. Stilering en sobere lijnvoering zullen meer en meer zijn sculpturen kenmerken.

Het ontwerp van de witstenen sokkel is een realisatie van de Dendermondse stadsarchitect Fernand de Ruddere (1891-1958).

Historische waarde:

Het gedenkteken 'Monument van de Weerstand' werd opgericht in 1947 als initiatief van de Nationale Strijdersbond. (N.S.B.)

Het herdenkingsmonument staat op een militair-historisch belangrijke locatie in de nabijheid van de Scheldebrug te Grembergen, waar op 4 september 1944 door de terugtrekkende Duitse troepen negen, vooral jonge, burgers-verzetsstrijders werden neergeschoten en verminkt.

Een kleine stèle, onmiddellijk achter het monument, herdenkt de slachtoffers van een V1 bom, neergevallen op een nabijgelegen "Villa De Herde" te Grembergen op 4

oktober 1944. Daarbij kwamen 28 Britse officieren en soldaten van een bevoorradingseenheid (RASC) en vier Belgische burgers om het leven.

Sociaal-culturele waarde:

Als zijnde de materialisatie van het herdenken van een collectief trauma.

De gemeenschap van burgers en van oud-strijders wil met het herdenkingsmonument hun dank betuigen aan de gesneuvelde jonge weerstanders, die op 4 september 1944 hun leven offerden in een overmoedige poging om Grembergen en Dendermonde te bevrijden van de terugtrekkende Duitse vijand.

De verslagenheid om deze tragische gebeurtenis was zeer groot. De collectieve begrafenis op het militaire kerkhof van Dendermonde lokte een massa belangstellenden. De spreuk op het monument *ZY STIERVEN OPDAT WY ZOULDEN LEVEN* is dan ook sprekend voor de diepe gevoelens van de bevolking.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

18 FEB. 2013

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS